

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ปล่อยตามใจไม่ได้นะ

ตามธรรมดาฝนจะตึ้นนะ ช้างหน้านี้ฝนจะตี คือถือเอาหนาวเป็นเกณฑ์ ถ้าหนาว
สม่าเสมอฝนก็ตีสม่าเสมอ ถ้าหนาวอย่างที่เคยเป็นมา ๓ ปีฝนก็ไม่เป็นท่า เราเคย
สังเกตดู อยู่ในป่าบางคืนนอนไม่หลับเลย หนาวนอนไม่หลับตลอดรุ่งเลยก็มี หน้าหนาว
จะเป็นเพราะอะไร ปกติเราไม่ได้เอาผ้าห่มไป เราไม่ใช่ผ้าห่ม มีผ้าจิวร สังฆาฏิ พับใส่
กันแล้วก็ห่มเท่านั้น หนาวขนาดไหนให้เท่านั้นแหละ จนพ่อแม่ครูจารย์สงสาร ท่านเอา
ผ้าห่มของท่านที่ท่านห่มอยู่ทุกวัน ถ้าเอาใหม่ก็กลัวเราไม่เอา ต้องเอาผ้าของท่านเองที่
ท่านห่มอยู่ทุกวันไปบังสกุลให้เรา ท่านคงสงสารทำ

นั่นละตัดเจ้าของ ท่านเอาผ้าห่มท่าน ท่านไปบังสกุลเอง กุฎิเรานั้นสูงแค่นี้ เดิน
ไปนี่ก็เห็นที่นอนของเรา ดูเหมือนสูงประมาณเมตรหนึ่งเท่านั้น เราไปเห็นผ้าอยู่กลางที่
นอนเลย ผ้าห่มท่านนำมาบังสกุล ท่านทำสวยงามมากเป็นคติอีกด้วย เอ๊ะ ใครเอาผ้ามา
บังสกุลนะ ขึ้นไปดู ท่านขึ้นไปเอง กุฎิเรานั้นสูงแค่นี้ละมั้งดูเหมือนจะหนึ่งเมตร ท่านก็ขึ้น
ไปบังสกุล ผ้าห่มพ่อแม่ครูจารย์ ท่านวางเรียบร้อยมาก มีเทียน มีดอกไม้ วางทับผ้านั้น
ผ้าห่มท่านเอง ถ้าเอาผืนใหม่ก็มีอยู่ เราไม่ได้ห่มสักที ท่านเลยเอาผ้าห่มของท่านเองไป
บังสกุล เราก็ต้องได้ห่มให้ ท่านสงสาร ท่านเอาผ้าห่มของท่านเองท่านห่มทุกวัน เอาไป
บังสกุลให้เรา ถ้าเป็นผ้าห่มทั่วๆ ไปใหม่ๆ ก็มีอยู่เยอะ แต่เราไม่เอา เราตัดเรา
ความหมายว่าฉัน ท่านคงสงสารเลยเอาผ้าห่มไปให้

เพราะเราไม่เคยใช้ผ้าห่ม ดัดอยู่อย่างนั้น เห็นไหมฝึกหัดตนเองเป็นอย่งนั้นละ
ไปอยู่ที่ไหนก็ตาม อยู่หนองผือก็ไม่ใช้ผ้าห่ม ดัด องค์ไหนจะใช้ไม่ใช้เราไม่สนใจ แต่เรา
ดัดเราตลอดเวลาอยู่ในวัด ผู้ที่สังเกตก็รู้ ผู้ไม่สังเกตก็ไม่รู้ แต่สำหรับบาตรเรานั้นจะรู้ได้
เวลามาแล้วมีอะไรเราจัดปุ๊บปั๊บๆ แล้วไปแอบไว้ข้างฝา แล้วมาจัดอาหารถวายท่าน ทุก
อย่างที่เกี่ยวข้องกับท่านจะต้องมีเราเป็นหลักอยู่นั้น คอยดูแลสอดส่อง บาตรเราเอาไว้ติด
ฝา เอาผ้าบาตรปิดไว้แล้วเอาผ้าอาบน้ำปิดอีกทีหนึ่ง ท่านก็ดู เห็นไหมละ

ทั้งวัดไม่มีใครทำนะ เราไม่สนใจกับใคร เราสนใจแต่กับเราคนเดียว ดัดเราคน
เดียว เวลาท่านมาใส่บาตร ขอใส่บาตรหน่อย ศรัทธามาสายๆ มือท่านถึงบาตรเราเลย
นะ ปุ๊บปั๊บเลย ของก็เป็นของที่เรাজัดใส่บาตรถวายท่าน ท่านก็เอาของดีๆ แหละมาใส่
บาตรเรา ถ้าอย่างนั้นเราก็ฉัน คนอื่นไม่ได้เป็นอันขาด พระเณรนี่กลัวอยู่นะ กลัวเรานี้
กลัวมารองท่านลงมา แต่ท่านอยู่กุฎิชิ เราอยู่ทุกแห่งสอดส่อง พระเณรเห็นเรานี้
เหมือนหนูเห็นแมวนั่นแหละ แต่กลัวด้วยความเคารพนะไม่ได้กลัวแบบอื่น เพราะเรา

จริงจังทุกอย่างทำอะไร พระเณรเห็นเราเหมือนกับหนูเห็นแมวนั้นแหละ กลัว เราเอาจริงจังทุกอย่างแต่ไหนแต่ไรมาไม่เคยอ่อนแอ อย่างท่านถามพระเณรสงสัยอะไร มีอะไรต่ออะไร พระเณรมาพูดอะไรกับท่าน แล้วลงท้ายท่านก็ว่า ท่านมหาว่ายังไง แนะ ถ้ากราบเรียนว่า ท่านว่าอย่างนั้นๆ ท่านหยุดเลยนะท่านไม่ค้ำ แผลงอยู่อันหนึ่ง ตอนสรุปท่านจะถาม แล้วท่านมหาว่ายังไง อยู่อย่างนั้นละ

เรื่องมหาไม่มีละในนั้น เครื่องหมายว่าเป็นมหาจะไม่ทราบเลย กิริยาของมหาที่เรียนมาจะไม่ทราบทั้งนั้น เราไม่มีเหล่านี้ติดตัว มีแต่ธรรม มุ่งต่อธรรม เรียนก็เรียนมาแล้ว มันจะดีก็ดีอยู่แล้ว ดีจากการศึกษาจากครูบาอาจารย์ รับฟังจากท่านมาปฏิบัติ พระเณรนี้กลัวเรา ไปอยู่ไหนมันเหมือนเสือตัวหนึ่งแหละเรา เอาจริงเอาจังนี่นะ มาแหละแหละๆ ให้เห็นนี้ไม่ได้แหละเรา อยู่ในวัดเรานี้หนักมากอยู่นะ ท่านเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร เราเป็นคนสอดส่องคอยดูแลพระเณรตลอดเวลา เป็นอย่างนั้นละ

เวลาของอะไรได้มาเราไม่เอา จนกระทั่งท่านเอาไปบังสกุลให้ที่กุฏิ เราก็เอาท่านเอาไปบังสกุลให้อย่างว่า อะไรๆ เวลาแจกของนี้ เสร็จธุระแล้วเราก็ตาท่านไปเที่ยว ท่านถามพระเณรว่า สิ่งของที่เขาเอามาถวายมาก ๆ ท่านมหาเอาอะไรไหม ท่านไม่เอาๆ อยู่อย่างนั้นเรื่อย เราไม่เอาเราถือผ้าสามผืน จีวร สบง ผ้าสังฆาฏิ กับผ้าอาบน้ำเท้านั้นเอง มีเท่านั้นติดตัว สุดท้ายท่านถามอะไรมีแต่ว่าท่านไม่เอาอะไรๆ ที่นี้ผ้าทั้งหมดขนมาเอาไปกองไว้กุฏิท่าน ของเหล่านี้จะเอาไว้ให้ท่านมหาให้ท่านเลือกเอา ต้องการผืนไหนแล้วค่อยแจกกัน

ท่านให้ขนไปกุฏิท่าน ท่านเคยมีอะไรเมื่อไร แต่เวลาท่านจะทำก็ทำอย่างนั้น ของที่เขาเอามาถวายเอาไว้ในห้องเราทั้งหมด รอท่านมหามาเสียก่อน พอมาแล้วก็ขนออกมาเลย เอ้า จะเอาผืนไหนเลือกเอา ก็เราไม่เอา พอเราไม่เอาท่านก็โละเลยที่นี้ เวลาท่านจะทำท่านทำอย่างนั้นละทำกับเรา ผ้าห่มก็ไปบังสกุลให้ อาหารก็เหมือนกันท่านมาใส่บาตรเอง เราทำของเราคนเดียวอย่างนั้นแหละ อยู่กับหมู่เพื่อนมาก ๆ ไม่สนใจใคร สนใจแต่เราคนเดียว เข้มงวดกวัดขันตลอด อาหารเอาเฉพาะบิณฑบาตได้มา ได้มาแล้ว มีอะไรก็ใส่เสียนิดหน่อยพอ ตลอดเลย ท่านก็มาใส่บาตรให้เรา ปุบปับเลยบทเวลาท่านจะเอา มือถึงบาตรแล้ว จับบาตรปุบใส่บาตรปุบๆ ขอใส่บาตรหน่อย ศรัทธามาสาๆ

แต่ท่านไม่ทำบ่อยนัก นานๆ ท่านทำทีหนึ่ง เห็นไหมตาท่านดูหมด พระเณรในวัดดูรู้หมดเลย เราทำลึกลับๆ ลับๆ ของเราท่านก็ยังไม่รู้ อยู่ในวัดเราก็ฉันทเฉพาะของได้มาบิณฑบาตได้มาอะไรเราก็จัดเอาเสียเท่านั้นเอง ส่วนของที่จะตามมาส่งเราไม่ไปยุ่ง ไม่เอาเป็นปกติ เพราะฉะนั้นท่านถึงไปใส่บาตรให้เรา ท่านแหลมคมมากเชียว ด้วยเหตุนี้พระที่จะกลัวเราก็คงกลัวอย่างนี้เอง คือจริงจังทุกอย่างไม่ได้แหละแหละนะ เราจึงหนัก

มากอยู่หนองผือ คอยสอดส่องดูพระคุณ พระคุณเห็นเราเหมือนเห็นเสือแหละ กลัว
เอาจริงเอาจังนี่ เราปฏิบัติเราก็ปฏิบัติอย่างนั้น ไม่ใช่ตัวปฏิบัติอย่างหนึ่งแล้วมาสอนหมู่
เพื่อนอย่างหนึ่ง เราปฏิบัติเป็นพื้นฐานมาตลอดของเรา

เข้มงวดกวดขันการอยู่การกินทุกอย่าง เราจะเข้มงวดกวดขันตัวของเรา
ตลอดเวลา ท่านรู้หมดนะ เป็นอย่างนั้นละพ่อแม่ครูจารย์ เวลาผ้าได้มาไปกองเต็มอยู่ใน
ห้อง พอเรามานั่งออกมา เราไม่เอาอะไร สุดท้ายก็โละๆ ออกหมดเลย อย่างนั้นท่านก็
ทำนะ ทำเพื่อเรา ดูผ้าห่มไม่มี ท่านก็เอาผ้าห่มท่านไปบังสกุลให้ ก็เราไม่ใช่ผ้าห่ม เรา
ตัดเรา นอนไม่หลับทั้งคืนไม่หลับก็ไม่หลับ ไม่งั้นจะว่าตัดสันดานตนยังงัย บางคืนทั้ง
คืนนอนไม่หลับเลยตลอดรุ่ง เพราะมันหนาวมากหลับไม่ได้ แต่เวลาเช้าภาวนานี้จิตมัน
เข้าข้างใน มันก็ไม่หนาวแหละ หายเงียบ พอออกมาอนจะให้หลับมันยังไม่หลับ
หนาว ลูกขึ้นมา ตลอดรุ่งไม่หลับเลย

การฝึกฝึกอย่างนั้น เราเอาจริงจังทุกอย่างไม่ได้แหละแหละ แต่ก็เดชะไปอยู่กับ
ครูบาอาจารย์องค์ใดท่านเมตตามากอยู่ณะกับเรา ไปอยู่กับครูบาอาจารย์องค์ใดไม่ใช่
ทางปฏิบัติ แม้ทางปริยัติก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ทั้งหลายรู้สึกท่านจะเมตตามากอยู่
อย่างสมเด็จมหาวิรวงศ์ท่านเมตตามาก จะตามเอาเรามา ได้ ๑๖ พรรษาแล้วจะเอาเรา
กลับคืนไปวัดพระศรีมหาธาตุกับท่าน เคยอยู่กับท่านมา ก็ได้เจ้าคุณศรีวรคุณช่วย ท่าน
เอาจริงเอาจังจะเอาเรากลับไปกรุงเทพ ไปอยู่กรุงเทพอีก ๑๖ พรรษาแล้วนั้น พรรษา
นั้นเป็นพรรษา ๑๖ จิตกำลังหมุนตัวๆ ตอนนั้นอยู่กับใครไม่ได้แหละ ที่มาก็มาวันถวาย
เพลิงท่านอาจารย์มั่น ครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ๆ มาหมดนั้นแหละ

สมเด็จมหาวิรวงศ์ท่านจะเอากลับไป คือท่านมาในงานนี้ จะเอาเรากลับไป พอดี
ท่านเจ้าคุณศรีวรคุณที่เป็นน้องชายเจ้าคุณอุบาลีท่านเป็นเพื่อนกันอยู่ด้วยกัน ท่านคงฟัง
แหละ มีแต่จะเอากลับไปทำเดี่ยวๆ เอ๊ะ จะทำงัย จิตเราก็งงหมุนตลอดเวลาด้วยเวลานั้น
จะทำงัยงัยน้ำ พอดีท่านเจ้าคุณศรีวรคุณ โอ๊ย ก็เอาเขาไปไหน ถ้าเป็นฆราวาสญาติ
โยมนี่ก็เรียกว่ามีครอบครัวเหย้าเรือน เป็นพ่อตาแม่ยายแล้ว ยังจะเอาไปเป็นลูกเขย
ใหม่อยู่งัยงัย ท่านว่างั้น อายุพรรษาก็แก่แล้ว ท่านถาม ท่านมหาพรรษาได้เท่าไร ๑๖
พรรษา นู่นนะเป็นอุปชฌาย์ก็ได้แล้ว ยังจะไปเป็นลูกเขยใหม่ได้งัยงัย เราก็รอดตัวไปได้
ไม่งั้นท่านจะเอากลับไป คือความเมตตาท่านนั้นละไม่ใช่อะไร

เราไปอยู่ที่ไหนครูบาอาจารย์เมตตาทั้งนั้น พุดตรงๆ ก็คือว่าเราไม่ใช่คนขี้เกียจ
ขี้คร้าน คล่องแคล่วทุกอย่าง ทำอะไรๆ กับครูบาอาจารย์ไม่ว่าฝ่ายปฏิบัติ ไม่ว่าฝ่าย
ปริยัติ ไปอยู่ที่ไหนครูบาอาจารย์เมตตาอยู่เสมอ เป็นอย่างนั้นละ มาอยู่หนองผือก็หนัก
จะตาย คอยดูแลพระคุณ ให้พ่อแม่ครูจารย์อยู่เป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทร อย่าให้แสงหูแสง

ตาท่าน พระเนรเราคอยสอดส่องดูแลตลอดเวลา หนักมากนะ ไม่นั่นก็จะระเกะระกะ ท่านจะเห็นได้เวลาเราจากไป ดูพระเนรระเกะระกะละทำ เพราะฉะนั้นเวลาเราจะลาไป เทียวที่ไร รู้สึกท่านไม่สะดวก เราก็รู้นะ ท่านไม่อยากให้ไป แต่ท่านก็เห็นประโยชน์ส่วนใหญ่ของเราคือจิตตภาวนา ท่านก็นิ่งไป กราบลาท่านแล้วนี่ เราจะพูดอะไรต่อไปอีกไม่ได้ ถ้าท่านไม่มีเงื่อนไขต่อเราก็ต่อไม่ได้

จนกระทั่งนานแล้วแทบจะว่าหมดหวังละ เออ ที่ท่านมหาจะไปเทียวก็ไปได้แหละ นั่นละเราจะไปได้ตอนนั้น ความเคารพ ท่านเห็นประโยชน์ส่วนใหญ่ของเรา ถ้าอยู่ในวัดพระเนรราบรื่นดีงาม ไม่แสดงหูกแสดงตาท่าน เพราะเราอยู่ควบคุมตลอดเวลา เราไปคงจะเป็นอย่างหนึ่งให้เราเห็นนั่นแหละ ท่านจึงไม่อยากให้ไป แต่เห็นประโยชน์ส่วนใหญ่ของเราท่านก็ให้ไป

พ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านจริงจังกุอย่าง เฉลียวฉลาดแหลมคม จอมปราชญ์สมัยปัจจุบัน ตาแหลมคม ทุกอย่างแหลมคมหมด ใครไม่รู้ท่านรู้ ใครไม่เห็นท่านเห็น คิดดูซิอย่างที่ท่านเอาผ้าห่มไปบังสกุลให้เรา เราไม่ใช่ผ้าห่มท่านก็รู้ ท่านเอาไปให้ ก็ห่มเสียเวลาท่านเอาไปนั้น ออกไปแล้วไม่เอาไปด้วย ก็เราตัดเราอย่างนี้ ท่านก็สงสารอีกแบบหนึ่ง เราก็อีกแบบหนึ่ง ดัดกิเลสตัวแสบๆ นั่นละ การฝึกอบรมเป็นอย่างนั้นละ

พ่อแม่ครูจารย์รู้สึกว่าคุณจะได้รั้งเอาไว้ คือมันจริงมันจังมันผาดโผนทุกอย่าง ความพากความเพียรตลอดหน้าที่การงานนี้เบาใจได้เลยเราอยู่ที่นั่น ดูพระดูเนร เวลาเราจะไปไหนดูอาการท่านไม่อยากให้ไป คือเวลาเราไปแล้วดูพระเนรจะระเกะระกะ ทำจะเป็นอย่างนั้น เวลาเราอยู่เรียบตลอด ไม่เรียบยังไงคอยสอดส่องคอยที่อยู่เรื่อยพระเนรจึงได้กลัว แต่กลัวด้วยความเคารพนะ ไม่ได้ด้วยความเกลียดความชิงอะไร กลัวด้วยความเคารพ เพราะจริงจังกุอย่าง เวลาเราจากไปพระเนรอาจจะเพ่นพ่านๆ ให้ท่านเห็นนั่นละ ท่านจึงไม่อยากให้เราไป

การปฏิบัติฝึกหัดตน ที่พูดเหล่านี้พูดเพื่อให้ฟังทุกคน เอาไปฝึกหัดดัดแปลงตนจะดีได้ก็เพราะฝึกหัดดัดแปลง พระพุทธเจ้าสลบถึงสามหน ฝึกหัดหรือไม่ฝึกหัด พระพุทธเจ้าสลบสามหนจึงได้เป็นพระพุทธเจ้า สาวกทั้งหลายก็ทำความพากความเพียรจนฝ่าเท้าแตก ความพากเพียรท่านเก่งขนาดไหนท่านได้มาเป็นสรณะของพวกเรา ควรจะนำไปพิจารณาให้ดี ทำอะไรแหละๆ แหละๆ อยู่ไปกินไปวันหนึ่งๆ เหมือนชุงทั้งท่อนๆ ใช้ไม่ได้นะ ต้องจริงต้องจังต้องเด็ดเดี่ยวเฉียบขาดทุกอย่างดัดเจ้าของ นั่นละดัดตลอดเวลา ทำอึดๆ อาดๆ ดูไม่ได้นะ

เวลายังหนุ่มน้อยอยู่นี้เราไปดูกุฏิพระ ในวัดนี้ ขนาดนั้นนะ กลางคืนเที่ยวดูพระ ถ้างัดไหนเห็นนอนหลับตอนนี้แล้ว กลางคืนดึกไปดูอีก จวนสว่างไปดูอีก เอาขนาด นั้นนะ ดูซ้ำซากแน่นอนแล้วเป็นที่แน่ใจว่าเป็นอย่างนั้นเสีย ใช้ไม่ได้แล้วขับเลยไล่เลย ไม่มีข้อคัดค้านเพราะดูได้สักสี่พยานมา ได้ทั้งของกงของกลางได้มาหมด ไล่เลย ไล่ เรื่อยละพระเณรในวัดนี้แต่ก่อนนะ ทุกวันนี้ไม่เอาไหนแล้ว ปล่อยตามเรื่องตามราว แต่ ถึงอย่างนั้นกลางคืนยังด้อมไปอยู่นะนั่น ทุกวันนี้ไปอยู่นะกลางคืน ไปเจียบๆ ไปแทบ ทุกคืน ไปสอดส่องหลังนั้นไปที่นั่นที่นี้ บางทีก็ไปโดนเอากับพระท่านเดินจงกรมอยู่ มีตมๆ เราก็ก็นอนๆ ไปโดนกันอยู่ทางจงกรมก็มี อย่างนั้นละ

นี่ละการสั่งสอนพระเณร เมื่อเรารับผิดชอบแล้วเป็นภาระของเราแล้วเราต้องสั่ง ต้องสอนต้องดัดต้องแปลง ไม่ดัดแปลงไม่ได้นะ บางองค์ถ้าเป็นเลอะๆ เทอะๆ ที่ว่านอนไม่รู้จักตื่นนั้นไม่นานละนั่น ถูกขับไล่ออกจากวัดละ ไล่เลย เพราะเราไปดูแล้วนั่น เจ้าของไม่รู้จะว่าทางนี้ไปดู ถ้าหลับแต่วันกลางคืนดึกไปดูอีก ดึกยังไปดูอีก จวนกระทั่งสว่าง ดูแน่ใจแล้วไม่ผิดเพี้ยน แสดงว่ามาเป็นหมูขึ้นเขียง ไม่ควรจะอยู่ในวัดนี้ซึ่งเป็นวัด ศึกษาอบรมดัดแปลงตัวเอง ไม่สมควรไล่หนีเลย เราเคยไล่พระไม่น้อยนะ เพราะฉะนั้น พระเณรจึงต้องระวัง เตี้ยวันนี้มันเฒ่าแก่ไม่เอาไหนแล้วแหละ ตั้งแต่ดูเจ้าของก็ไม่ได้เรื่อง

ฝึกเจ้าของต้องเอาจริงเอาจัง ไม่งั้นมันไม่ดี การที่ได้มาแนะนำสั่งสอนหมูเพื่อน นี้เรียกว่ารอดเป็นรอดตายเรา เราทำเรานะ ฝึกฝนอบรมเรา ครูบาอาจารย์เป็นผู้แนะ แนวทางให้ เราเอาอุบายวิธีการนั้นมาฝึกเจ้าของๆ ตอนฝึกเจ้าของนี่ละมันหนักมากอยู่ วันนี้ก็พูดถึงเรื่องการฝึกฝนอบรมเจ้าของ ให้ฝึกใจ ปล่อยตามใจไม่ได้นะ เป็นหมูขึ้น เขียงไปหมดปล่อยตามใจ สิ่งที่มีมันบังคับให้แบบหมูขึ้นเขียงก็คือกิเลสนั่นละ มันหนา มันไม่ยากประกอบความพากความเพียร กินแล้วนอนนอนแล้วมันไป อยู่ไปวันหนึ่งๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร ธรรมต้องฝึกเอาให้ติดให้ติดด้วยสติปัญญาตลอดเวลา มันถึงทัน กิเลส ไม่เช่นนั้นมันไม่ทัน มีเท่านั้นละ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*